

Autorijden

ZORGEN VOOR IEMAND MET DEMENTIE

Familieleden en verzorgers kunnen zich bezorgd maken over de persoon die zij verzorgen omdat die blijft autorijden. Dit pamflet beschrijft het effect dat dementie kan hebben op de rijvaardigheid en suggereert mogelijkheden om de automobilist met een indicatie van dementie te helpen.

Een diagnose van dementie houdt niet altijd in dat de betrokkene onmiddellijk niet meer kan autorijden. Dementie veroorzaakt echter een progressief maar onherroepelijk verlies van verstandelijke functies. Dementie kan geheugenverlies, verminderd concentratievermogen en verlies van het gezichtsvermogen veroorzaken. Dit beïnvloedt uiteraard het inschattingvermogen en daardoor de rijvaardigheid van de betrokkene. Als de rijvaardigheid is aangetast loopt de dementerende persoon een risico, niet alleen voor zichzelf maar ook voor andere weggebruikers.

In alle deelstaten en territoria, behalve West Australië, hebben automobilisten de verplichting om hun bureau van rijvaardigheidsbewijzen op de hoogte te stellen van ongeacht welke medische conditie die hun rijvaardigheid zou kunnen beïnvloeden. Suikerziekte, sommige hartaandoeningen en dementie zijn allemaal medische condities die moeten worden vermeld omdat zij de rijvaardigheid kunnen beïnvloeden.

Het bureau voor rijvaardigheid zal in het algemeen een automobilist adviseren om een arts te raadplegen, die kan bepalen of het veilig is om te blijven rijden voor een bepaalde periode. Indien de arts bepaald dat dementie rijvaardigheid van de betrokkene beïnvloedt, kan het bureau voor rijvaardigheid in de meeste deelstaten en territoria voorwaarden aan het rijbewijs hechten. Dergelijke voorwaarden kunnen inhouden dat er alleen dichtbij huis, of alleen op bepaalde tijden of onder de 100km/u gereden mag worden. Regelmatige medische keuringen en rijvaardigheidstesten zouden kunnen worden geïmplementeerd omdat de dementie op den duur vermindering van de rijvaardigheid veroorzaakt.

Individuele reacties

Het doel van de verzorging van iemand met dementie is om het maximale niveau van onafhankelijkheid zo lang mogelijk te steunen. Voor alleenstaanden of zij die in afgelegen

gebieden van het land wonen kan het bijzonder lastig zijn om zonder rijden door te gaan. Het niet langer kunnen besturen van een auto is voor velen een bedreiging van onafhankelijkheid. Voor iemand in de vroege stadia van dementie is het opgeven van autorijden zoets als het bijltje erbij neergooien en alle controle prijsgeven.

Terwijl sommigen hun verminderde vermogens erkennen, doen anderen dit niet of vergeten eenvoudigweg dat ze niet meer kunnen rijden. Voor anderen is het een opluchting om niet meer te hoeven rijden.

Tekenen aan de wand dat dementie de rijvaardigheid van iemand mogelijk vermindert

Het volgende kan helpen bij het maken van een beslissing of iemand nog steeds veilig kan autorijden. Overweeg deze waarschuwingstekens:

- **Gezichtsvermogen.** Kunnen zij alles zien dat recht op hun af, danwel van opzij komt?
- **Gehoervermogen.** Kunnen zij het geluid van naderende auto's, toeters en sirenes horen?
- **Reageertijd.** Kunnen zij draaien, stoppen of snel vaart vermeederen?
- **Oplossen van problemen.** Raken zij verstoord of verward wanneer er meer dan één ding tegelijk gebeurt?

Neem contact op met de Nationale Dementie Hulplijn op **1800 100 500**

Telefonische Tolkdienst **131 450**

- **Coördinatie.** Zijn ze onhandig geworden en lopen zij anders omdat hun coördinatie verstoord is?
- **Alert.** Zijn zij zich bewust van en begrijpen zij hetgeen om hen heen gebeurt?
- Weten zij het verschil tussen links en rechts/
- Maken zij een verwarde indruk op vertrouwde routes?
- Kennen zij het verschil tussen rode en groene lichten?
- Kunnen zij in de juiste rijbaan blijven?
- Kunnen zij kaartlezen en omleidingen volgen?
- Verandert hun humeur als zij rijden? Sommige automobilisten die vroeger kalm waren kunnen agressief of kwaad worden.

Veranderingen kunnen zich gedurende geruime tijd hebben voorgedaan zonder dat deze zijn opgemerkt.

Als u bezorgd over iemand's rijvaardigheid bent, probeer dan met hen of hun arts te spreken. U kunt ook contact opnemen met het bureau rijvaardigheid in uw deelstaat of territorium om uw bezorgdheid uit te spreken. Het bureau rijvaardigheid kan contact opnemen met een automobilist en adviseren dat een medische keuring and rijvaardigheidstest nodig is.

Wat u kunt proberen als betrokkene advies ontvangen heeft om niet te rijden

Bespreek de problemen in alle openheid met de betrokken automobilist. Zoek naar manieren om hen te helpen bij het maken van de beslissing om niet meer te gaan rijden.

- Betrokkene begrijpt wellicht niet waarom er niet meer gereden kan worden. Wellicht helpt het om te sympatiseren met verliesgevoelens maar antwoord alleen met de korte boodschap dat de arts meent dat het veiliger is om niet meer te rijden
- Het is wellicht het beste om rationele argumentatie over te zaak te vermijden
- Een brief van de arts of het bureau voor rijvaardigheid helpt wellicht om de betrokkene te overtuigen
- Probeer om de vroegere routine te vervangen met nieuwe vervoersmethoden
- Neem contact op met de plaatselijke overheid over het openbaar vervoer zoals de community bus. Vervoer naar afspraken is soms beschikbaar
- Iedere deelstaat en territorium heeft een

rijvaardigheidsbureau (zoets als road traffic and transport authority) met een aantal uitgaven voor oudere automobilisten. Deze zijn doorgaans gratis verkrijgbaar.

- Stel goede redenen voor waarom iemand beter openbaar vervoer zou kunnen gebruiken, of waarom iemand anders zou moeten rijden, zoals dat het minder stress oplevert, men naar het landschap kan kijken en de besparing die het niet-autorijden oplevert.

Als al het andere faalt, verstop de sleutels of stel de auto buiten bedrijf

Steun voor familie enverzorgers

De afhandeling van deze zaak kan uiterst moeilijk zijn voor sommigen met dementie en hun verzorgers.grote behoedzaamheid kan nodig zijn. Als u meer hulp zoudt willen hebben of persoonlijk met iemand wilt spreken over uw bepaalde situatie, neem dan contact op met de Nationale Dementie Hulplijn op **1800 100 500**.

Commonwealth Carelink Centres overal in Australië verstrekken informatie inzake de reeks van gemeenschappelijke zorgprogramma's en diensten (waaronder vervoer) die ter beschikking staan om mensen te helpen om thuis te blijven woenen. Bel met **1800 052 222** of raadpleeg www.commcarelink.health.gov.au

Verdere informatie

In 2003 heeft Austroads een nieuwe medische standaard voor automobilisten van particuliere en bedrijfswagens uitgegeven. Deze standaard is vervat in het document *Assessing Fitness to Drive*, hetgeen verkrijgbaar is bij

www.austroads.com.au en www.alzheimers.org.au

Alzheimer's Australia biedt steun, inlichtingen, training en counselling. Neem contact op met de Nationale Dementie Hulplijn op **1800 100 500**.

De National Dementia Behaviour Advisory Service (NDBAS) is een nationale telefoonadviesdienst vor familie, verzorgers en tijdelijke verzorgende medewerkers die zich zorgen maken over het gedrag van dementerenden. De dienst verstrekt vertrouwelijk, volledig advies gedurende 24 uur per dag, 7 dagen per week en is bereikbaar op **1300 366 448**.

Voor meer inlichtingen of om meer pamfletten te bekijken bezoekt men onze website via www.alzheimers.org.au